

DECLARAȚIE

ORGANIZAȚIILE SOCIETĂȚII CIVILE REGRETĂ NIVELUL REDUS AL TRANSPARENȚEI ALEGERILOR ÎN CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

17 octombrie 2017

Mandatul mai multor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) expiră la fârșitul anului 2017, iar noii membri ai CSM urmează a fi aleși până la expirarea mandatelor. Organizarea unor alegeri libere și corecte în CSM este principala condiție pentru ca acest organ să acționeze în interesul societății, ca un adevărat garant al independenței judecătorilor. Cu regret, nivelul redus de transparență în procesul de înaintare a candidaților, nepublicarea într-un timp suficient în avans a informației despre candidați și programelor lor de activitate, dar și absența interesului în organizarea unor dezbateri publice între candidați, scade și mai mult nivelul de încredere din partea societății într-un proces liber și corect de alegere a noilor membri în CSM. Constatăm cu regret că se mai ratează o ocazie potrivită pentru a demonstra că reforma în justiție se aplică în practică, fiind atât de necesară crearea premiselor pentru consolidarea integrității, autorității și independenței sistemului de justiție din Republica Moldova.

La [8 august 2017](#), CSM a convocat pentru 20 octombrie 2017 Adunarea Generală a Judecătorilor (AGJ), la care urmează a fi aleși șase membri ai CSM: doi din rândul membrilor Curții Supreme de Justiție (CSJ), doi din rândul judecătorilor curților de apel și doi din rândul judecătorilor din judecătorii. Judecătorii și-au putut înainta candidaturile până la 14 septembrie 2017.

Conform p. 21 din [Regulamentul cu privire la funcționarea AGJ](#), materialele depuse de candidați (CV-urile și programele de activitate) trebuiau plasate pe pagina web a CSM, pentru a permite judecătorilor și societății civile să facă cunoștință cu dosarele acestora și să-și exprime opiniile privind corespunderea candidaților funcției de membru al CSM. În pofida acestor prevederi și spre deosebire de alegerile din 2013, când identitatea și dosarele candidaților au fost plasate imediat pe pagina web a CSM, în 2017 CSM nu a publicat lista candidaților și dosarele acestora imediat după expirarea termenului de depunere a dosarelor.

La 20 septembrie 2017, Centrul de Resurse Juridice din Moldova a expediat în adresa CSM o scrisoare prin care a solicitat publicarea dosarelor depuse de candidați și organizarea dezbaterilor între candidați. Nici CSM și nici membrii Consiliului nu au reacționat în vreun mod la această solicitare. Abia la 5 octombrie, pe pagina web a CSM a fost publicată [lista candidaților la funcția de membru al CSM](#), nu însă și CV-urile și programele de activitate ale acestora. Pentru cele șase funcții vacante concurează doar opt candidați. Doi dintre aceștia sunt judecători din judecătorii și și-au înaintat candidaturile personal. Ceilalți șase au fost înaintați de colectivele instanțelor judecătorești: doi de către Curtea Supremă de Justiție, doi de către Judecătoria Chișinău și câte un candidat de către Curtea de Apel Bălți și Curtea de Apel Chișinău. Trei candidați dețin la moment calitatea de membru al CSM.

Având în vedere lipsa reacției CSM la solicitarea de a organiza dezbateri între candidații la funcția de membru al CSM, la 12 octombrie, cinci organizații neguvernamentale au invitat candidații la o dezbatere publică pentru ziua de astăzi, 17 octombrie, ora 18.00, care urma să fie transmisă online. Scopul dezbaterii a fost de a asigura o mai bună informare a judecătorilor și a societății despre candidați. Cu regret, evenimentul a fost anulat deoarece un singur candidat (Gheorghe BALAN) a confirmat prezența. Patru candidați (Victor MICU, Alexandru GHEORGHIEȘ, Nina CERNAT și Viorica PUICĂ) au refuzat să participe la eveniment, invocând o agendă încărcată sau aflarea în afara țării, iar ceilalți trei (Petru MORARU, Dorel MUSTEAȚĂ și Andrei GALBEN) nu au răspuns invitației.

În dimineața zilei de 17 octombrie 2017, peste 32 de zile de la încheierea termenului pentru depunerea dosarelor și cu două zile până la alegeri, [pe pagina web a CSM au fost publicate dosarele candidaților](#). Candidații Balan și Puică au fost incluși în listă ultimii, chiar dacă ei au depus dosarele înaintea altor candidați.

Cu regret și spre deosebire de concursurile precedente, la acest concurs participă doar opt candidați pentru șase funcții vacante. Pentru funcțiile care revin CSJ și curților de apel sunt câte doi candidați pentru două funcții vacante, ceea ce înseamnă că Adunarea Generală a Judecătorilor urmează doar să valideze acești candidați, fără a exista o alegere veritabilă. Putem vorbi de alegere doar în cazul celor două funcții vacante care revin judecătorilor din judecătoria, pentru care candidează patru persoane. Numărul redus de candidați la aceste alegeri ar fi putut fi determinat, între altele, de modul de înaintare a candidaților. Șase din cei opt candidați (pentru cele șase funcții libere) au fost înaintați de colectivele de judecători. Aceasta, de facto, subminează corectitudinea alegerilor, deoarece avantajează din start judecătorii înaintați din partea colectivelor de judecători, fără a exista garanții că aceste nominalizări sunt făcute în bază de merit. De fapt, nominalizarea din partea Judecătoriei Chișinău, în care activează 1/3 din toți judecătorii din țară, predetermină rezultatul alegerilor.

Transparența este un element intrinsec al democrației, iar fără aceasta încrederea în justiție nu poate crește. În 2017, alegerile în CSM au fost mai puțin transparente decât cele din [2013](#) și [2014](#) și acesta este un semnal puternic de îngrijorare despre starea de lucruri în sistemul judecătoresc. Cunoașterea candidaților de către corpul judecătoresc ar fi asigurat o alegere informată, condiție indispensabilă pentru orice alegeri libere, corecte și democratice. Fără publicarea în timp util a listei candidaților și documentelor depuse de aceștia este imposibilă informarea detaliată cu privire la candidați, ceea ce va afecta negativ calitatea alegerilor. Dezbaterile între candidații pentru CSM nu pot dăuna justiției. Ele au avut loc cu succes în multe țări europene, inclusiv în România și Polonia. În aceste țări, dezbaterile date, facilitate de societatea civilă, au devenit o bună practică, care a contribuit la întărirea autorității și integrității puterii judecătorești.

Astfel, regretăm nivelul redus de transparență din partea CSM în procesul de înaintare a candidaților, nepublicarea într-un timp suficient în avans a informației despre candidați și a programelor lor de activitate, dar și absența interesului în organizarea unor dezbateri publice între candidați, ceea ce reduce și mai mult nivelul de încredere din partea societății într-un proces liber și corect de alegere a noilor membri în CSM.

Constatăm cu regret că se mai ratează o ocazie potrivită pentru a demonstra că reforma în justiție se aplică în practică, fiind atât de necesară crearea premiselor pentru consolidarea integrității, autorității și independenței sistemului de justiție din Republica Moldova. Facem apel către opinia publică, societatea civilă și comunitatea partenerilor de dezvoltare să urmărească îndeaproape procesul și rezultatele alegerilor noilor membri ai CSM în cadrul Adunării Generale a Judecătorilor planificată pentru vineri, 20 octombrie 2017. De asemenea, sperăm că toți candidații vor avea parte de alegeri libere și corecte, iar judecătorii participanți în cadrul Adunării Generale vor avea posibilitatea să se expună liber și să-și dea votul asumat pentru acei candidați, care cu adevărat merită încrederea lor și îi reprezintă.

Semnatar:

Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT
Asociația Presei Independente (API)
Asociația Promo-LEX
Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)